

»opstå spørgsmål« om højere straf end 30 dage er uhensigtsmæssig, fordi den kræver, at man på forhånd har bestemt sig. Den tiltalte skal altid måtte regne med muligheden, hvis han/hun udebliver.

Det bør være standard i alle tilsigelser, at tiltalte ved at udeblive udsætter sig for anholdelse eller, at sagen pådommes i hans/hendes fravær, hvis der ikke ikendes mere end 3 måneders fængsel eller en betinget dom uden straffastsættelse. Domfældelse vil kræve, at anklageren ikke nedlægger påstand om højere straf, men stillingtagen kan i princippet vente, helt indtil sagen i øvrigt er klar til procedure.

- Som hidtil skal der ske *bevisførelse*, for at tiltalte kan dømmes. Udeblivelsen er ikke – som i bødesager – en erkendelse, der gør bevisførelsen overflødig.

Forsvareren skal have mulighed for at oplæse tiltaltes forklaring til politirapport, således at det sikres, at tiltalte ikke bliver værre stillet, fordi hans forklaring ikke kommer frem. Derimod skal der ikke være udvidet adgang til at oplæse tiltaltes forklaring mod forsvarerens ønske.

Hvis bevisførelsen ikke er tilstrækkelig, skal tiltalte frifindes.

- Retten skal som hidtil finde *fremgangsmåden forsvarlig*.

Da der skal ske fuld bevisførelse, og tiltaltes forklaring til politiet kan indgå, hvis forsvareren ønsker det, forudsættes det, at retten kun sjældent vil nægte at fremme sagen i tiltaltes fravær.

- Kravet om personlig *forkyndelse* af tilsigelsen for tiltalte ophæves.

Kravet om personlig forkyndelse er en af grundene til, at 30-dages reglen i retsplejelovens § 847, stk. 3, nr. 4, ikke anvendes i praksis, fordi det kræver stillingtagen på forhånd.

Lempelsen skal ses i sammenhæng med - og forudsætter - at tiltalte altid vil have en forsvarer.

Dommen skal forkyndes for tiltalte, hvis han/hun er dømt som udeblevet. Hvis tilsigelsen ikke er forkyndt personligt, skal dommen forkyndes personligt.

- Tiltalte skal altid have en *forsvarer*, som normalt vil være beskikket. Det kræver ikke lovændring.

- Hvis tiltalte dømmes som udebleven, skal han/hun have et *ubetinget krav på at få sagen genoptaget*, såfremt begæring fremsættes inden 4 uger fra dommens forkyndelse. Retten bør desuden i op til 1 år kunne give tilladelse til genoptagelse under helt særlige omstændigheder.

Det ubetingede krav på genoptagelse med den udvidede frist for at fremsætte kravet er, sammen med kravet om forsvarermedvirken og om rettens tiltræden, centralt for, at den foreslåede adgang til at afsige udeblivelsesdomme er retssikkerhedsmæssigt forsvarlig i forhold til tiltalte. Det sikrer, at enhver tiltalt har en reel mulighed for at få sin sag bedømt ved et retsmøde, hvor han/hun er til stede og personligt kan forsvare sig.

Efter nugældende ret kræver genoptagelse, at tiltalte godtgør, *enten* at han/hun har haft lovligt forfald og har været forhindret i at anmelde dette i tide på grund af omstændigheder, der ikke kan bebrejdes ham/hende, *eller* at stævningen ikke er kommet rettidigt til hans/hendes kundskab (retsplejelovens § 987). Fristen er 14 dage fra dommens forkyndelse.

En vid adgang til genoptagelse vil føre til et vist dobbeltarbejde og dermed ressourcespild. Vurderingen er imidlertid, at det ekstra arbejde vil være væsentligt mindre, end det ekstra arbejde og den ulejlighed, som tiltaltes udeblivelse medfører for retsvæsenet og for vidner m.fl. Dels vil de fleste udeblivelsesdomme formentlig blive accepteret af den domfældte eventuelt efter, at han/hun har talt med sin forsvarer om den reelle mulighed for, at dommen kan blive ændret. Dels vil den nye domsforhandling typisk kunne gennemføres uden, at (alle) vidnerne skal indkaldes igen, idet man i vidt omfang kan nøjes med at oplæse deres forklaringer til retsbogen. En særlig regel herom bør formentlig indføres. Hvis det er et centralt vidne, og der er en særlig grund til det, er det dog klart, at vidnet må indkaldes på ny. Også nu risikerer et vidne imidlertid at møde forgæves flere gange. Den ny forklaring vil desuden typisk kunne gøres væsentligt kortere end den første, fordi man kan nøjes med at koncentrere sig om nogle få afgørende punkter.